

rej je vse bolj tiho in mirno, spodej pa živo in gibčno, kakor se to vzajema s poklicem in pečenjem prebivalstva. Najimenitnejši kraj spodnjega mesta je obširen Jelačičev trg, že zavolj spomenika slavnega bana grofa Jelačiča. Ta spomenik zanimiva gotovo najbolj vsakega pravega domoljuba priselca v Zagreb. Videvšemu Jelačiču v krasni vojaški obleki iz bronca vlitiga na bistem šarcu sedečega, kako s zakrivljeno sabljo kaže naprej, se ti dozdeva, da gledaš živega hrvaškega bana od leta 1848, ko je naši državi protito toliko ljutih sovražnikov; dozdeva se ti, da slišiš glas: Hajd junaci naprej! hajd nad sovražnika mile nam domovine! Tukaj mi je tako živo, kakor še nikdar stopilo v spomin: kako hlastno smo šteli l. 1848. na Gračkem vseučilišču bivši Slovenci govore, s katerimi je Jelačič ban navduševal za boj svoje Hrvate. Novine, v katerih se ničesar bralo ni od Jelačiča bana, zakadili smo v kot. Kolike sladke nade so nas navdajale! Koliko zlatih gradov smo si v svoji vzburjeni domišljiji stavili! Neskušena mladost je mislila: ker je po dolgi britki vojski sovražnik bil premagan, na Laškem, — Ogrskem, — Dunaji, — pridejo za Slovane gotovo boljši časi! — Vsaj so skoro Slovani sami tistokrat Avstrijo gotovega pogina rešili. Skoro sami so se proti tujim in domačim sovražnikom vojskovali. In ban Jelačič bil je tistokrat na jugu duša vsega domoljubnega delovanja. Nekterikrat ga je madžarsko ministerstvo od banovanja odstavilo. Vzelo mu je vse časti in službe; Jelačič pa je potoval v Innsbruck, kder je tistokrat mej zvestimi Tirolci mili cesar Ferdinand I. prebival, ker je Dunaj zavolj punta mogel zapustiti. Razjasnil je tam cesarju vse madžarske homatije. Tako bil je zopet potrjen. V skrajnem času je Jelačič po ogromnem trudu vse spravil na noge, kar je orožje nositi zamoglo. V Mariborski in Ptujski okolici še se gotovo spominjajo unih 18.000 vojakov, ktere je v pozni jeseni l. 1848 peljal general Teodorovič domu. Ko je namreč prišel maršal Windišgrac iz Česke pred Dunaj Jelačiču na pomoč, in se je tako močen jez postavil Dunajskim in Madžarskim upornikom, ban unih sivih starcev in golobradih mladeničev zdaj ni več potreboval. Zato jih je tedaj poslal domu, in za daljo vojsko si pridržal le krepke junake. Po vseh teh končanih vojskah bilo je v vojaški granici baje — 40.000 vdov; očivestni dokaz, koliko slovanske krvi se je tisto leto za Avstrijo prelilo. Ko se je po poznej državna politika tako nesrečno zasuknila, da so Slovani bili pozabljeni, je slavnega bana to tako bolelo, da je, kakor se meni, od žalosti l. 1859 prerano smrt storil. Narod mu je postavil velikansk in krasen spomenik v Zagrebu — lepšega pa še nosi v svojem sreću. —

Na Jelačičevem trgu so zaporedoma lepe kavarne, kder se po obedu in večerko shaja mnogo odličnih gostov. Tukaj sva našla več vrlih Slo-

vencev, med njimi stare znance: Dr. K. Dr. V. K., in druge. Tudi v Zagrebu so Slovenci razdvojeni v 2 stranki, v mlade in stare. Ali take zagrizenosti ni bilo videti, kakor se je takrat še pri nas kazala. Naši vrli rojaki tamo, — več jih častne mesta zaseda, — so sedaj v glavnih točkah naših pol. težinj že gotovo edini; — Ali je še pri nas, kdo tako oslepljen, da ne sprevidi, da je naša nesloga naša poguba?

Zunaj mesta ima Zagreb dvoje zalih sprehajališč: Maksimir in Tuškanec. V pol uri si tam. Maksimir je lastina nadbiškopa. To je velikansk log s travniki zmes in mnogimi sem ter tje zavitim poti. Tu si lahko poiščeš kraj v šumi alj na trati, v senci alj na solncu, kakor ti je ljubo. Tudi v ladji se lahko voziš po precej velikem ribniku, ako te mika. Vhod varuje sveti Juri, predstavljen na konju, kako velikanskega zmaja ubija. — Tuškanec je na vzvišeni panogi Zagrebaškega pogorja. Tu imajo bogati mestjani svoje prijazne pristave z malimi vinogradi in mnogimi brajdami; kraj je jako ljubeznjiv in mil!

Dragi bralec vodil sem te po ovinkih v Zagreb. Razkazoval sem ti to in uno. Ako sem te le nekoliko podučil v naših razmerah in še kratkočasil, sem svoj namen popolnoma dosegil.

Domov iz Zagreba sva se peljala po južni železnici. Tukaj je šlo urno naprej. Na ti črti ste na Hrvaškem samo 2 postaji; Podsused in Zaprešice. Potem prekoračiš Sotlo, ktera na vshodu mejaš Štajersko in Hrvaško. Od ondot se pride kmalu na Brežko polje in se pelja do Zidanega mosta na levem bregu med Štajerskim in Kranjskim pogorjem, včasih tik bistro Save. En den še je bil na tem potovanju namenjen blagemu prijatelju. V prijazni družbi je tudi ta dan prebitro minol. Zidani most, — Celje, — Pragersko imava hitro za seboj, in stari Ptuj naju ob 8 uri večer sprejme v svoje zidove.

Jak. Meško *)

Vzglede šolskega svetovalca blizo Maribora. Človek je rodod Nemec, prodajalec žveplenk, niti i „biksa“. Kot šolsk odbornik prišel je v šolo slovenskih otrok zmerjat rekoč:

„Ktera šolari drugimal tako grda šla domo, mo ja prišla herein, no šla gemeindediener gor holati no pa mu rit dati nah pa v černa ljukna šperati, merkajte to“. Zaprl je enega dečka za dve uri, drugega pa za eno uro. Mesto žalosti in straha, bilo je veliko smeha.

Razne stvari.

(Javna zahvala.) Nemogoče mi je od vseh znancev in prijateljev osebno se posloviti: storim tedaj to po javni poti. Zahvalujem za prijaznost in ljubezen.

M. Šinko, bivši profesor urave.

(Učiteljsko pripravništvo v Mariboru) šteje 59 rednih slušateljev in 46 učencev. Izmed priprav-

*) Lepa hvala za mišni potopis! Bog plati! Vred,

nikov njih je dobilo 17 državne štipendije po 50, 100, 150 in 200 fl. na leto. Večina je siromašna in dobivlja 3300 fl. državne podpore; 2500 fl. iz deželnih štipendij in 2020 fl. iz okrajne kase.

(*Mariborska čitalnica*) ima 7. t. m., v nedeljo, ob 3 popoldne zbor. Dnevni red bo: volitev novega odbora — odbornikov za Slomščekov spomenik — razni predlogi. Vsi udje so nujno povabljeni. Predsednik.

(*V zavodu za gluhoneme revčke*) v Gradcu je izpraznjenih več štipendij za šolsko leto 1875/76. Sprejemajo se le otroci od 6—12 leta, ki so sicer zdravi in za poduk sposobni. Prošnje se vlagajo do 15. aprila t. l. pri ravnateljstvu.

(*Učiteljske službe*) so razpisane v Št. Ilu pri Velenju s 550 fl.; pri sv. Trojici s 600 fl., v Ribnici s 600 fl., v Cezanjevcih s 550 fl. plače. Za provizorje pri sv. Urbanu zunaj Ptuja, sv. Marjeti in v Cirkovicah je odmerjenih 550 fl. Podučiteljska služba v Ljutomeru je razpisana s 560 fl. letne plače.

(*Lončarski delavec A. Sili iz Zreč*) je v Stenicih pri Celju utonil. Bržej ko ne je bil vinjen v vodo padel.

(*Na Laškem pri Celju*) stavijo večjo kajho. Stroški bodo znašali 780 fl.

(*Ogenj je v Slov. Bistrici* 21. p. m. posestnici Lizi Wadlau pokončal 200 centov slame in sena. Zavarovanih bilo je 300 fl.

(*Za družbo duhovnikov*) so nadalje vplačali č. g. Prešern 11 fl., — Graber 11 fl., — Kraner 11 fl., — Hrg 11 fl.

(*Spremembe v lavant. škofiji*) Č. g. Zupanc Gašper je imenovan za župnika v š. Petru v medvedovem selu, — in č. g. Fišer Anton za namestnika v Šmarjeti na Pesnici. — Umrl je č. g. Franc Dreisiebner župnik v Šmarjeti na Pesnici v 74. letu svoje starosti.

Oklic

prve občne zavarovalne banke „Slovenije“ v Ljubljani do p. n. delničarjev banke „Slovenije“!

Po naznanilu 4. januarja 1875, se je bil za tiste delničarje, kateri so prvi obrok s 15 fl. za začasno delnico sicer vplačali, toda z drugim obrokom, ki bi se imel 20. decembra 1874 z enako svoto poravnati, na dolgu ostali, vplačevanje drugega obroka odložilo do 4. februarja 1875.

Ker pa še nekateri delničarji tega niso storili, zato se po §. 221. U. R. zdaj z opombo na nasledke §. 7. pravil določi končni termin: 31. marca 1875.

Ljubljana 7. februarja 1875.

Ravnateljstvo „Slovenije“.

Loterijske številke:

V Trstu 27. februarja 1875: 1 23 51 83 88.

Prihodnje srečkanje: 13. marca 1875.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru	V Ptuj	V Celju	V Varaž- dinu
Pšenice vagon	fl. 4 60	fl. 4 25	fl. 5 —	fl. — —
Rži	4 10	3 40	4 —	3 —
Ječmena	3 90	3 —	2 40	— —
Ovsa	2 10	2 —	2 60	1 90
Turšice (koruze) vagon	3 10	2 75	3 20	2 40
Ajde	2 80	2 45	3 —	2 —
Prosa	3 80	3 10	3 20	2 20
Krompirja	2 20	1 80	2 —	— —
Sena cent	1 80	2 —	1 —	1 —
Slame (v šopkih)	1 40	1 40	— 80	1 20
„ za steljo	— 80	1 —	— 60	— 85
Govedine funt	— 25	— 24	— 26	— 24
Teletine	— 28	— 24	— 26	— 24
Svinjetine	— 28	— 24	— 36	— 28
Slanine	— 35	— 32	— 36	— 30

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gl. 20 kr. %	70	10
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	167	—
Ažijo srebra	105	—
„ zlatá	5	24

Ponudba.

Fantič, ki ume slovenski in se je dobro izšolal se tukaj sprejme v štacuno za suknarsko in drugo laketno blago.

Janez Majer,
2—3 trgovec v Mariboru.

Pri Seitz-u v Gorici

so prišle lani — pa prepozno — na svetlo bukve:

Sveti veliki teden

in

Velika noč,

ali

cerkvena opravila tega svetega časa

v latinskem in slovenskem jeziku s pravili za duhovne in pojasnili za ljudstvo.

1—3

Sestavil

Andrej Marušič,

učitelj vérstva na c. kr. gimnaziji v Gorici.

Na prodaj so pri založniku Seitz-u v Gorici; — pri M. Gerber-ju, Giontini-u, Kleinmayer-ji & Bamberg-u, Lerher-ji in Nieman-u v Ljubljani; — pri C. Tandlerji v Novem mestu; — pri Leyrer-ji v Mariboru — pri T. Drexel-nu in Geiger-ji v Celji; — pri Bertschinger-ji & Klein-u in pri Klecinayer-ji v Celovcu. — Naročujo se lahko tudi pri vseh drugih bukvarjih, ali pa naravnost pri založniku Edv. Seitz-u v Gorici za pošto povzette (Postnachnahme).

Cena jim je mehko vezanim 1 gold. 50 krajo.; trdo vezanih cena se ravna po tem, kakor so lepše in dražje ali manj lepo vezane.